

Videoverk som väcker tankar

En separatutställning med enbart videoverk. Det kunde bli rätt enahanda med rader av likartade skärmar uppställda invid varandra. Men Anders Rönnlunds utställning på Konsthallen är något helt annat – här får skärmarna drag av installation och skulptur och själva formen blir en del av verket.

Anders Rönnlund visar tre videoverk. Tre verk i hela Konsthallen. Ändå känns det inte för lite, för dessa verk är så mycket mer än bara den film han spelat in.

Det som framför allt fångar uppmärksamheten är Encircle, en stor trumma mitt på golvet. På de välvda väggarna utspelar sig videofilmen: en man går in i och ut ur bild, han sätter sig på en stol, stiger upp och går iväg. Sätter sig igen och delas i två personer som går åt varsitt håll. En kvinnoröst sjunger en sång och ett äldre par dansar fram över golvet.

Anders Rönnlund har tidigare arbetat med installationer, och det är något som i hög grad berikar hans videokonst. För det finns något gäckande och, på ett positivt sätt, irriterande i det arkitektoniska i Encircle: Trummans form gör det omöjligt för betraktaren att se hela videon. Det är omöjligt att veta vad som utspelar sig på andra sidan rundningen. När paret dansar framför mina ögon, vad sker då på den yta jag inte ser? Jag kan gå runt och titta, men förlorar då uppsikt över den plats jag nyss betraktade.

Just detta undflyende gör Encircle till något mer än bara ett videoverk. Det leker och retas med betraktarens position, såväl fysiskt i rummet som på ett inre plan: Det är omöjligt att alltid se och förstå allt i ett verk.

Ser en annan bild

Också i verket I wish you kan man ana ett inflytande från installationer. På en skärm mitt på golvet visas hur en tonårspojke fixar till sitt hår framför spegeln. Sedan ser man samme pojke på en grusplan. En bit ifrån honom står en skugggestalt. Också detta verk kan ses från olika håll. Går man runt till andra sidan ser man en delvis annan bild. Men är den bilden verkligen en annan? Helt säker går det inte att vara, för filmen kan bara ses från ett håll på en och samma gång. Så fort jag som betraktare byter sida förlorar jag den andra sidan ur sikte.

I båda dessa verk använder Anders Rönnlund nära släktingar. För verken som sådana är det dock av mindre betydelse vilka som finns där – det intressanta är vad de förmedlar. Just dessa två verk berikar varandra och bryter av mot varandra i det att två olika generationer skildras: en äldre generation som dansar en dans från sin ungdom och den yngre generationen, tonårspojken som vill skapa alldeles rätt yttre image.

Välkomnande intryck

Verket !Si No! är mer av ett traditionellt videoverk i den meningen att det visas på en vanli tv-skärm. På Konsthallens utställning är den placerad alldeles vid ingången och ger ett välkomnande intryck. Här kan man slå sig ner i bekväma fåtöljer och ta del av det som händer på skärmen.

Ett problem med placeringen är ljudet. Från biblioteket såväl som från byggnadsarbetena kommer ständigt ljud som gör det svårt att uppfatta vad som sägs på videon. Och även inifrån Konsthallen, från Encircle, störs lyssnandet.

Det är synd, för när man väl hör vad som sägs är det såväl tankeväckande som angeläget. I förgrunden ser man en man med en svart skugga bakom. I bakgrunden visas en miljö från ett varmare land, där barn leker på stranden och i havet.

Mannen i förgrunden (det är konstnären själv) lär sig spanska genom en språkkurs. En lärare talar engelska, ytterligare en röst uttalar fraser på spanska och ”eleven”

upprepar de spanska fraserna, som är typiska turistfraser.

Det är ungefär vad man hör om man inte lägger örat tätt intill högtalaren. Gör man det kan man uppfatta ytterligare en språkkurs: Racistiska uttryck på svenska översätts till spanska. Denna extra språkkurs ligger som ett bakgrundssorl till den andra kursen och är en viktig del av videons innehåll. Därför är det också synd att ljudet inte kommer bättre till sin rätt.

Alice Sundman, LT 25 oktober 2006